

Akkreditointiin viittaamisen säännöt

FINAS - akkreditointipalvelu

Helsinki 2018

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Voimaantulo	5
3	Määritelmät	6
4	Viitteet	6
5	Akkreditointiin viittaaminen	8
5.1	Akkreditointitunnus ja sen käyttöehdot	8
5.2	Akkreditointielimen tunnus	8
5.3	Akkreditointitunnuksen muoto, muokkaaminen ja tulostaminen	9
5.4	ILAC:in ja IAF:n kansainväliset akkreditointitunnukset	9
5.5	Akkreditointiin viittaaminen kirjoitetussa muodossa	9
5.5.1	FINAS-akkreditointi	9
5.5.2	EA MLA –sopimus	10
6	Missä ja miten akkreditointiin voi viitata	10
6.1	Yleistä	10
6.2	Raportit ja todistukset	11
6.2.1	Yleissäännöt	11
6.2.2	Järjestelmäsertifiointi ja akkreditoitujen tulokset	12
6.2.3	Sertifiointiasiakirjat	12
6.2.4	Testauksen ja kalibroinnin alihankinta	12
6.2.5	Arviot, mielipiteet ja kannatukset	13
6.2.6	Kenttätestaus ja –kalibrointi	13
6.2.7	Kalibrointitodistukset ja kalibrointitarrat	13
6.2.8	Tarkastuksen kohteeseen liitettävät tarrat	14

6.2.9	Vaatus johtamisjärjestelmiä ja henkilöitä sertifioivalle organisaatiolle	14
6.3	Tiedotus- ja markkinointiaineisto	14
6.3.1	Yleissäännöt	14
6.3.2	Julkaisut ja verkkosivut	14
6.3.3	Lomakepohjat ja kirjelomakkeet	15
6.3.4	Muu käyttö	15
6.4	Akkreditoinnin päättyminen, peruuttaminen ja tilapäinen peruuttaminen	15
7	ILAC:in ja IAF:n kansainväliset akkreditointitunnukset	15
7.1	Yleistä	15
7.2	EA MLA –sopimus	16
7.3	IAF MLA –akkreditointitunnus järjestelmäsertifioinnille	16
7.4	ILAC MRA -akkreditointitunnus testaus, kalibrointi ja tarkastustoiminnalle	17
8	Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät	17
8.1	Akkreditoidun järjestelmäsertifiointielimen asiakkaat	17
8.2	Akkreditoidun tuotesertifiointielimen asiakkaat	18
8.3	Akkreditoidun henkilösertifiointielimen asiakkaat	18
8.4	Akkreditoidun laboratorion ja tarkastuslaitoksen asiakkaat	18
9	Väärinkäytökset	18
	Liite 1 Esimerkkejä akkreditointitunnuksista	19
	Liite 2 Esimerkkejä kalibrointitarroista	22

1 Johdanto

Kansallinen akkreditointielin FINAS-akkreditointipalvelu vastaa akkreditointitoiminnasta Suomessa ja myöntää akkreditoinnin sitä hakeneelle ja päteväksi todetulle toimielimelle. Akkreditoitun toiminnan tunnistaa siitä, että toimielin käyttää akkreditointitunnusta. Akkreditointiin viittaaminen on suositeltavaa aina, kun raportoidaan akkreditoinnin piiriin kuuluvaa toimintaa. FINAS-akkreditointipalvelu on laatinut akkreditointiin viittaamisesta kansalliset säännöt, jotka perustuvat kansainvälisten yhteistyöelimien EA (European co-operation for Accreditation), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) ja IAF (International Accreditation Forum Inc.) vaatimuksiin, sekä ympäristötodentajia koskevaan Euroopan neuvoston asetukseen.

2 Voimaantulo

FINAS-akkreditointipalvelu vahvistaa nämä säännöt vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen (testaus-, kalibrointi-, tarkastus-, sertifiointi-, vertailumittaus- ja todentamistoimintaa harjoittavien toimielinten) pätevyyden toteamisesta annetun lain 920/2005 ja sen muutos 764/2014 perusteella.

Säännöt korvaavat asiasta aikaisemmin annetut säännöt (FINAS V1/2017) 11.6.2018 alkaen ja ovat voimassa toistaiseksi.

Säännöissä on huomioitu uusi vaatimus henkilöitä serfioiville organisaatioille. Esimerkki akkreditointitunnuksesta EN ISO/IEC 17021-1 on päivitetty. Kohtiin 7.3 ja 7.4. on lisätty viitedokumentit, joissa ohjeistetaan IAF MLA -tunnuksen ja ILAC MRA -tunnuksen käyttöä. Viitteet kohdassa 4 on päivitetty ajan tasalle.

Johtaja

Risto Suominen

Pääarvioija

Marjukka Mäkinen

3 Määritelmät

FINAS-tunnus

FINAS-akkreditointipalvelun käytössä oleva yritystunnus.

FINAS-akkreditointitunnus

FINASin akkreditoiman toimielimen käytössä oleva tunnus, jolla toimielin voi osoittaa akkreditoidun toimintansa.

Akkreditointiin viittaaminen

Akkreditointitunnuksen käyttö tai kirjoitetussa muodossa esitetty akkreditointiväittäminen.

4 Viitteet

EA-3/01 M:2012 EA Conditions for the use of accreditation symbols, text reference to accreditation and reference to EA MLA signatory status

ILAC-P8:12/2012 ILAC Mutual Recognition Arrangement (Arrangement): Supplementary Requirements and Guidelines for the Use of Accreditation Symbols and for Claims of Accreditation Status by Accredited Laboratories and Inspection Bodies

ILAC-R7:05/2015 Rules for the use of the ILAC MRA Mark

IAF ML2:2016 General Principles on Use of the IAF MLA Mark

SFS-EN ISO/IEC 17011:2004 Conformity assessment - General requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies

SFS-EN ISO/IEC 17011:2017 Conformity assessment. Requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies

SFS-EN ISO 15189:2013 Lääketieteelliset laboratoriot. Laatu ja pätevyyttä koskevat vaatimukset
Medical laboratories. Requirements for quality and competence

SFS-EN ISO/IEC 17020:2012 Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vaatimukset erityyppisten tarkastuslaitosten toiminnalle
Conformity assessment – Requirements for the operation of various types of bodies performing inspection

SFS-EN ISO/IEC 17021-1:2015 Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vaatimukset johtamisjärjestelmiä auditoiville ja sertifioiville elimille. Osa 1: Vaatimukset
Conformity assessment. Requirements for bodies providing audit and certification of management systems. Part 1: Requirements

SFS-EN ISO/IEC 17024:2012 Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Yleiset vaatimukset henkilöitä sertifioiville elimille
Conformity assessment. General requirements for bodies operating certification of persons

SFS-EN ISO/IEC 17025:2005 Testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyys. Yleiset vaatimukset
General requirements for the competence of testing and calibration laboratories

SFS-EN ISO/IEC 17025:2017 General requirements for the competence of testing and calibration laboratories

SFS-EN ISO/IEC 17043:2010 Conformity assessment – General requirements for proficiency testing

SFS-EN ISO/IEC 17065:2012 Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vaatimukset tuotteita, prosesseja ja palveluita sertifioiville elimille
Conformity assessment – Requirements for bodies certifying products, processes and services

SFS-EN ISO 14065:2013 Kasvihuonekaasut. Vaatimukset kasvihuonekaasuja validoiville ja todentaville elimille käytettäväksi akkreditoinnissa ja muissa tunnustamismenetelyissä
Greenhouse gases – Requirements for greenhouse gas validation and verification bodies for use in accreditation or other forms of recognition

EY N:o 1221/2009 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä)

5 Akkreditointiin viittaaminen

5.1 Akkreditointitunnus ja sen käyttöehdot

Akkreditoitujen toimielinten käytössä on FINAS-akkreditointitunnus, joka koostuu FINAS-tunnuksesta, akkreditoitun toimielimen tunnusnumerosta, sekä akkreditointivaatimuksista alla olevan esimerkin mukaisesti. Lisää esimerkkejä on liitteessä 1.

Akkreditoitun toimielimen tulee noudattaa Vaatimusta V1, jossa on kuvattu akkreditointiin viittaamisen säännöt. Toimielin on vastuussa asianmukaisesta ja oikeasta akkreditointiin viittaamisesta. Sen tulee varmistaa, että viittaus kohdistuu vain akkreditoinnin piirissä olevaan toimintaan eikä ole harhaanjohtavaa. Akkreditointiin viittaamista tulee käyttää siten, että ei vahingoiteta FINASin mainetta eikä FINASin solmimien kansainvälisten tunnustamissopimusten mainetta (EA MLA, ILAC MRA ja IAF MLA -sopimukset).

Jäljempänä on esitetty tarkempia ohjeita akkreditointiin viittaamisesta erilaisissa käyttökohteissa, kuten raporteissa, todistuksissa, kirjelomakkeissa ja julkaisumateriaalissa.

Toimielin, jolla on useita akkreditoituja toiminta-alueita, voi käyttää akkreditointitunnuksiaan erikseen tai useampi tunnusosa yhdistettynä. FINAS toimittaa yhdistetyn tunnuksen toimielimen käyttöön pyydettyäessä. Esimerkkejä yhdistetyistä tunnuksista on liitteessä 1.

5.2 Akkreditointielimen tunnus

FINAS-tunnuksen käyttöoikeus on rajoitettu akkreditointielimen, FINAS-akkreditointipalvelun, omaan käyttöön. Tunnusta käytetään joko mustavalkoisena (musta teksti ja harmaa ympyrä) tai kaksivärisenä (sininen teksti ja punainen ympyrä).

FINAS-tunnus on rekisteröity tavaramerkki.

5.3 Akkreditointitunnuksen muoto, muokkaaminen ja tulostaminen

FINAS toimittaa toimielimen käyttöön akkreditointitunnuksen akkreditointipäätöksen yhteydessä. Akkreditointitunnus toimitetaan sähköisessä muodossa. Akkreditointitunnusta tulee käyttää vain yksivärisenä, mutta sen värin voi valita vapaasti. Toimielin ei voi käyttää FINASin kaksiväristä tunnusta osana omaa akkreditointitunnustaan.

Akkreditointitunnuksen kokoa muutettaessa sen mittasuhteiden tulee säilyä ennallaan. Tunnuksen koon tulee säilyä sellaisena, että kaikki teksti on selkeästi luettavissa. Akkreditointitunnuksen koon ja sijoittelun asiakirjoissa tulee olla oikeassa suhteessa toimielimen omaan tunnukseen ja muihin tietoihin niin, että akkreditointitunnuksen käytöstä ei tule vaikutelmaa, että toimielimen asiakirjat olisivat FINASin asiakirjoja.

5.4 ILAC:in ja IAF:n kansainväliset akkreditointitunnukset

FINASin akkreditoimat sertifiointielimet, laboratoriot ja tarkastuslaitokset voivat kertoa toimintansa kuulumisesta kansainvälisten monenkeskisten sopimusten piiriin käyttämällä IAF MLA- ja ILAC MRA -akkreditointitunnuksia. Tunnusten käyttö on kuvattu kohdassa 7. ILAC MRA -akkreditointitunnus on Suomessa rekisteröity tavaramerkki.

5.5 Akkreditointiin viittaaminen kirjoitetussa muodossa

5.5.1 FINAS-akkreditointi

Akkreditointiin viittaamisessa suositellaan aina akkreditointitunnuksen käyttöä. Tarvittaessa akkreditointiin voi viitata myös kirjoitetussa muodossa. Kirjoitetussa muodossa viittauksesta tulee käydä ilmi toimielimen nimi, toimiala ja akkreditoinnin tunnusosa sekä akkreditointielin ja akkreditointiperusteena oleva standardi tai muu peruste. Jos akkreditointiperusteena oleva standardi on sekä kansainvälinen ISO-, eurooppalainen EN- että suomalainen SFS-standardi, näihin kaikkiin voidaan viitata, ks. esimerkit alla.

Kun kirjoitettua viittausta käytetään toiminnan tulosten yhteydessä, kirjoitetun viittauksen tulee olla muotoa:

"(toimielimen nimi) on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio / kalibrointilaboratorio / tarkastuslaitos / sertifiointielin / todentajaorganisaatio / vertailumittausjärjestäjä T/K/I/S/VB/FI-V/PT (akkreditointinumero), akkreditointivaatus (standardi/säädös/opas)."

esimerkkejä:

Yritys Oy, Laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T999, akkreditointivaatus SFS-EN ISO/IEC 17025.

Toimielin Oy on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima sertifiointielin S999, akkreditointivaatus SFS-EN ISO/IEC 17021-1:2015.

5.5.2 EA MLA –sopimus

FINASin myöntämissä laboratorioden, tarkastuslaitosten, vertailumittausjärjestäjien, sertifiointielimien ja todentajaorganisaatioiden akkreditointitodistuksissa on viittaus siihen, että FINAS kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen (EA MLA).

FINASin akkreditoimat laboratoriot, tarkastuslaitokset, vertailumittausjärjestäjät, sertifiointielimet ja todentajaorganisaatiot voivat kertoa toimintansa kuulumisesta European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskisen tunnustamissopimuksen piiriin. Viittaaminen EA MLA –sopimukseen on kuvattu kohdassa 7.

6 Missä ja miten akkreditointiin voi viitata

6.1 Yleistä

Akkreditointiin voi viitata, kun toimielimen akkreditointipäätös on voimassa ja toimielin täyttää akkreditointivaatimukset. Akkreditointiin ei voi viitata hakemusvaiheessa. Toimielin on vastuussa akkreditointiin viittaamisesta, ja sen tulee noudattaa tässä asiakirjassa kuvattuja akkreditointiin viittaamisen sääntöjä. Viittaaminen akkreditointiin ei saa olla harhaanjohtavaa.

Akkreditointiin voi viitata vain sen toiminnan osalta, jota akkreditointi koskee. Jos toimielimen toiminnasta vain osa on akkreditoitu, vain pätevyysalueessa mainitun toiminnan kohdalla voi viitata akkreditointiin.

Jos akkreditointitunnusta käytetään tilanteessa, jossa koko toiminta ei ole akkreditoitua, tulee akkreditoinnin kattavuudesta tiedottaa selkeästi, esimerkiksi: "Akkreditoituu pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta ja toimipaiikat toimitetaan pyydettyessä/ovat nähtävissä verkkosivuilta www.finas.fi"

6.2 Raportit ja todistukset

6.2.1 Yleissäännöt

Akkreditointitunnusta ja kirjoitetussa muodossa olevaa viittausta akkreditointiin käytetään yleisimmin silloin, kun raportoidaan akkreditoidun toiminnan tuloksia testausselesteissa, kalibroitodistuksissa, tarkastustodistuksissa tai sertifiointitodistuksissa.

Akkreditointiin viittaaminen akkreditoidussa toiminnassa on vapaaehtoista. Tästä poikkeuksena on lisävaatimus johtamisjärjestelmiä ja henkilöitä sertifioiduille organisaatioille (katso kohta 6.2.9.). Akkreditoinnin hyödyntäminen tulosten pätevyyden osoittamisessa edellyttää kuitenkin, että niiden yhteydessä on viittaus akkreditointiin. Todistuksissa ja raporteissa oleva akkreditointitunnus osoittaa toiminnan pätevyyttä ja antaa mahdollisuuden hyödyntää akkreditoinnin kansallista ja kansainvälistä merkitystä. Jos toimielin ei viittaa akkreditointiin antamissaan todistuksissa tai raporteissa, se ei myöskään voi niiden yhteydessä vedota akkreditoinnin avulla osoitettuun pätevyyteen.

Kun tulosten yhteydessä viitataan akkreditointiin, selosteista ja todistuksista tulee näkyä, mitkä tulokset kuuluvat akkreditoinnin piiriin ja mitkä eivät. Akkreditoituna tehtyjen tulosten ja akkreditoidun toiminnan tulee erottua selvästi, jos samaan todistukseen sisältyy myös tuloksia tai toimintaa, joka ei ole akkreditoitua. Akkreditoitu toiminta voidaan merkitä esimerkiksi kirjoittamalla tulosten yhteyteen "akkreditoitu testausmenetelmä".

Akkreditointiin ei voi viitata, jos yksikään raportoitu tulos tai toiminta ei kuulu akkreditoinnin piiriin.

Akkreditointiin viitattaessa ei saa syntyä mielikuvaa, että FINAS-akkreditointipalvelu on vastuussa testauksen, kalibroinnin, tarkastuksen tai sertifiointin tuloksesta tai tulosten perusteella muodostetuista mielipiteistä ja tulkinnoista. Ei saa myöskään muodostua käsitystä, että FINAS-

akkreditointipalvelu on hyväksynyt testatun, kalibroidun, tarkastetun tai sertifioidun kohteen.

6.2.2 Järjestelmäsertifiointi ja akkreditoidut tulokset

Akkreditoidun toiminnan tulosten yhteydessä ei voi käyttää mahdolliseen toimielimen sertifiointiin liittyvää sertifiointielimen tunnusta. Esimerkiksi testausselesteissa ja tarkastustodistuksissa ei voi viitata järjestelmäsertifiointiin, sillä selesteet ja todistukset katsotaan toimielinten tuotteiksi

6.2.3 Sertifiointiasiakirjat

Akkreditointiin viittausta ei saa käyttää siten, että syntyy mielikuva, että FINAS-akkreditointipalvelu vastaa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, hyväksynnästä tai sertifiointista. Tämän vuoksi sertifiointiasiakirjoissa tulee käydä ilmi sertifiointiasiakirjojen myöntäjä, akkreditointiperusteet ja akkreditoinnin myöntäjä.

6.2.4 Testauksen ja kalibroinnin alihankinta

Akkreditoitu laboratorio voi teettää asiakkaalleen testaus- ja kalibrointipalveluja alihankintana. Laboratorion tulee varmistaa alihankkijan pätevyys, ja se on asiakkaalle vastuussa alihankkijan tekemästä työstä. Alihankinnasta tulee sopia asiakkaan kanssa.

Alihankintana tehdyt testaus- ja kalibrointitulokset voidaan raportoida asiakkaalle joko alkuperäisinä selesteinä ja todistuksina tai samassa testausselesteessä ja kalibrointitodistuksessa, jossa raportoidaan laboratorion omia tuloksia. Tulosten kopioinnista laboratorion omaan todistukseen tulee sopia alihankkijan kanssa.

Laboratorio voi viitata alihankkijan akkreditointiin testaus- ja kalibrointitulosten yhteydessä, kun alihankkija on kyseisen toiminnan osalta joko FINASin tai FINASin kanssa samaan kansainväliseen testaus- tai kalibrointitoiminnan tunnustamissopimukseen (EA MLA tai ILAC MRA –sopimus) kuuluvan akkreditointielimen akkreditoima. Alihankkijan tulee raportoida testaus- ja kalibrointitulokset niin, että se käyttää akkreditoituna annettujen tulosten yhteydessä omaa akkreditointitunnustaan. Tämän lisäksi kalibroinnin tehneen laboratorion tulee aina antaa tilaajalaboratoriolle kalibrointitodistus, jotta kalibroinnit ovat jäljitettäviä.

Testausselesteessä tai kalibrointitodistuksessa olevista alihankituista tuloksista tulee käydä ilmi vastaavat tiedot kuin laboratorion omista tuloksista. Tulokset tulee raportoida niin, että niiden yhteydessä näkyy näytteisiin ja tuloksiin liittyvien tietojen lisäksi testauksen tai kalibroinnin suorittanut alihan-

kintalaboratorio sekä riittävät tiedot käytettyjen menetelmien akkreditoinnista (alihankkijan akkreditointitunnus ja sen myöntänyt akkreditointielin).

Laboratorion omissa selosteissa ja todistuksissa ei voi raportoida sellaisia alihankittuja tuloksia, jotka on alihankittu edelleen kolmannesta laboratoriossa (alihankinnan ketjuttaminen). Tällaiset, kolmannesta laboratorion hankitut tulokset raportoidaan erillisellä raportilla, johon sisältyy mahdollinen viittaus tutkimukset tehneen laboratorion akkreditointiin (alihankkijan akkreditointitunnus ja sen myöntänyt akkreditointielin).

Jos käytetään ei-akkreditoituja alihankkijoita, testaus- ja kalibrointituloksista tulee selvästi näkyä, että tulokset eivät kuulu akkreditoinnin piiriin.

Toimielimen omaan akkreditointiin ei voi viitata testausselesteissa ja kalibrointitodistuksissa, jos kaikki toiminta on teetetty alihankintana.

6.2.5 Arviot, mielipiteet ja kannanotot

Pätevyysalueeseen voi kuulua myös akkreditoituun toimintaan liittyvien arvioiden antaminen, jolloin arvio liitetään akkreditoituna annettavaan selosteeseen sellaisenaan. Jos arviot, mielipiteet ja kannanotot eivät kuulu akkreditoituun pätevyysalueeseen, ne tulee selkeästi erottaa akkreditoituna annettavista tuloksista kertomalla, että ne eivät kuulu akkreditoinnin piiriin.

6.2.6 Kenttätestaus ja –kalibrointi

Akkreditointitunnusta ja viittausta akkreditointiin voidaan käyttää vastavalla tavalla kuin pysyvissä toimitiloissa suoritetuissa kalibroinneissa ja testauksessa.

6.2.7 Kalibrointitodistukset ja kalibrointitarrat

Kalibrointitodistuksissa tulee olla viittaus akkreditointiin, jotta kalibroinnin jäljitettävyys voidaan osoittaa.

Laitteen kalibrointitiedot voidaan merkitä laitteeseen tai sen läheisyyteen kalibrointitarralla tai muulla tavoin. Kalibrointitarrassa voi käyttää akkreditointitunnusta liitteen 2 mukaisesti. Akkreditointitunnuksella varustettuja kalibrointitarroja voi käyttää vain niissä laitteissa, jotka on kalibroitu akkreditoitulla kalibrointimenetelmällä.

Tarraan merkitään seuraavat tiedot:

- akkreditointitunnus
- kalibrointipäivämäärä
- kalibrointitodistuksen numero

Laitteen tunnistetietojen ja kalibrointilaboratorion nimen liittäminen tarraan on vapaaehtoista. Kalibrointitarraa voi muuttaa edellyttäen, että sen luettavuus säilyy. Kalibroinnin tilaaja vastaa kalibrointitarrojen käytöstä

6.2.8 Tarkastuksen kohteeseen liitettävät tarrat

Tarkastuslaitos voi viitata akkreditointiin tarkastuksen tulosten yhteydessä tarkastusraportin ja -todistuksen lisäksi myös mahdollisissa tarkastuksen kohteeseen kiinnitettävissä tarroissa. Tarraan voidaan liittää akkreditointitunnus tai kirjoitetussa muodossa oleva viittaaminen akkreditointiin.

6.2.9. Vaatimus johtamisjärjestelmiä ja henkilöitä sertifioidulle organisaatiolle

Johtamisjärjestelmiä ja henkilöitä sertifioidun organisaation tulee aina myöntää sertifikaatit akkreditoituna ja viitata niissä akkreditointiin silloin, kun sertifioiduun alueeseen kuuluu sertifiointiorganisaation akkreditoitunut pätevyysalueeseen.

6.3 Tiedotus- ja markkinointiaineisto

6.3.1 Yleissäännöt

Akkreditoitun toimintaan liittyvässä tiedottamisessa voi käyttää akkreditointitunnusta ja kirjoitetussa muodossa olevaa akkreditointiin viittaamista vastaavasti kuin tässä asiakirjassa on esitetty akkreditointiin viittaamisesta tulosten yhteydessä.

6.3.2 Julkaisut ja verkkosivut

Akkreditoitun toimielimet voivat käyttää akkreditointitunnusta ja kirjoitettua akkreditointiin viittaamista verkkosivuilla, toimintakertomuksissa, julkaisuissa, mainosmateriaalissa, tiedotteissa, tarjouksissa ja sopimuksissa. Materiaalin tulee esitellä akkreditoitua toimintaa, ja akkreditoitun toiminnan tulee tiedotusmateriaalissa olla selvästi erotettavissa muusta toiminnasta.

6.3.3 Lomakepohjat ja kirjelomakkeet

Akkreditointitunnus tai kirjoitettu akkreditointiin viittaaminen voi olla osa akkreditoitun toimielimen lomake- tai kirjepohjaa. Käytettäessä tällaisia lomakepohjia, tulee aina varmistaa, että tekstistä käy selvästi ilmi, mikä osa toimintaa kuuluu akkreditoituun pätevyysalueeseen.

EA MLA –sopimukseen viittaamiseen liittyy erityinen rajoittava sääntö: EA MLA –sopimukseen ei voi viitata valmiissa lomake- tai kirjepohjissa.

6.3.4 Muu käyttö

Akkreditoitun toimielimen tulee olla yhteydessä FINAS-akkreditointipalveluun, jos akkreditointitunnusta tai kirjoitettua akkreditointiin viittaamista on tarpeen käyttää muutoin kuin tässä dokumenteissa kuvatuilla tavoilla.

6.4 Akkreditoinnin päätyminen, peruuttaminen ja tilapäinen peruuttaminen

Toimielin voi halutessaan luopua akkreditoinnista, jolloin sen oikeus käyttää akkreditointitunnusta lakkaa. Akkreditointi voidaan peruuttaa FINAS-akkreditointipalvelun päätöksellä. Peruuttamisen jälkeen toimielin ei saa käyttää akkreditointitunnusta eikä muuten viitata akkreditointiin.

Akkreditointi voidaan peruuttaa tilapäisesti määräajaksi, jonka aikana toimielin ei saa viitata akkreditointiin toimintansa yhteydessä. Peruutuksen kohteena voi olla koko toiminta tai osa toimintaa. Toimielimen on tiedotettava tilanteesta niille asiakkaille, jotka käyttävät peruutuksen kohteena olevaa palvelua. Tarvittaessa FINAS-akkreditointipalvelun kanssa sovitaan muista rajoituksista.

7 ILAC:in ja IAF:n kansainväliset akkreditointitunnukset

7.1 Yleistä

FINAS-akkreditointipalvelu on mukana kansainvälisissä akkreditoinnin monikeskisissä tunnustamissopimuksissa. Sopimuksia ovat solmineet European co-operation for Accreditation (EA), International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) ja International Accreditation Forum Inc. (IAF).

FINASin akkreditoimat toimielimet voivat kertoa toimintansa kuulumisesta näiden kansainvälisten sopimusten piiriin käyttämällä IAF MLA- ja ILAC MRA -sopimukseen liittyviä kansainvälisiä akkreditointitunnuksia. Tunnusten käyttöoikeuden saa hakemuksesta FINAS-akkreditointipalvelusta. Euroopan EA MLA -sopimukseen viitataan kirjoitetussa muodossa.

7.2 EA MLA -sopimus

FINASin myöntämässä laboratorioiden, tarkastuslaitosten, vertailumittausjärjestäjien, sertifiointielimien ja todentajaorganisaatioiden akkreditointitodistuksissa on viittaus siihen, että FINAS kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen (EA MLA).

Akkreditoitu testaus- ja kalibrointilaboratorio, tarkastuslaitos, vertailumittausjärjestäjä, sertifiointielin, ja todentajaorganisaatio voi viitata EA MLA -sopimukseen kirjoitetussa muodossa. EA MLA -sopimukseen viittaamisen käytöstä tulee sopia FINAS-akkreditointipalvelun kanssa, jotta varmistetaan, että toimielimen akkreditoitu toiminta sisältyy MLA-sopimukseen. Viittaamista koskevat samat säännöt kuin FINAS-akkreditointiin viittaamista. Akkreditoidun toimielimen asiakkaat eivät kuitenkaan voi viitata EA MLA -sopimukseen.

EA MLA -sopimuksen piiriin kuuluvaan akkreditointiin viitattaessa kirjoitetun viittauksen tulee olla muotoa:

"(toimielimen nimi) on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio / kalibrointilaboratorio / tarkastuslaitos / vertailumittausjärjestäjä / sertifiointielin / todentaja T/K/I/PT/S/VB (akkreditointinumero, akkreditointivaatimus (standardi)). Akkreditointi kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen EA MLA."

[name of body] is a testing laboratory / calibration laboratory / inspection body / proficiency testing provider / certification body / verifier T/K/I/PT/S/VB [accreditation number] accredited by FINAS Finnish Accreditation Service, accreditation requirement [standard]. The accreditation is included in the Multilateral Agreement for accreditation (EA MLA) of the European co-operation for Accreditation (EA).

7.3 IAF MLA -akkreditointitunnus järjestelmäsertifiointinille

IAF MLA -tunnusta voi käyttää lisenssin hankkinut akkreditoitu sertifiointielin IAF:n erikseen määrittelemien järjestelmäsertifiointiohjelmien yhteydessä. Tunnusta käytetään yhdessä sertifiointielimen oman akkreditointitunnuksen kanssa, jolloin muodostuu sertifiointielimen IAF MLA -akkreditointitunnus.

Tunnuksen malli on esitetty liitteessä 1. Katso tarkemmat ohjeet tunnuksen käytöstä IAF ML2.

Tunnusta voi käyttää sertifikaateissa sekä sertifiointielimen lomakkeissa, kirjeissä, mainoksissa, verkkosivuilla ja muissa asiakirjoissa, kun toiminta kuuluu akkreditoinnin ja IAF MLA –sopimuksen piiriin. IAF MLA – akkreditointitunnuksen käyttöoikeutta ei voi siirtää toiselle, joten sertifiointielimen asiakkaat eivät voi käyttää sitä. IAF MLA –akkreditointitunnusta ei voi liittää tuotteeseen. IAF MLA -akkreditointitunnuksen käyttäjän on tarvittaessa selvitettävä asiakkaalle, että IAF ei ole vastuussa viittauksen kohteena olevista toiminnoista tai toimintojen vaatimustenmukaisuudesta.

7.4 ILAC MRA –akkreditointitunnus testaus-, kalibrointi ja tarkastustoiminnalle

ILAC MRA -tunnusta voi käyttää käyttöoikeuden saanut akkreditoitu laboratorio tai tarkastuslaitos. Tunnusta käytetään yhdessä laboratorion tai tarkastuslaitoksen oman akkreditointitunnuksen kanssa, jolloin muodostuu laboratorion tai tarkastuslaitoksen ILAC MRA -akkreditointitunnus. Tunnuksen malli on esitetty liitteessä 1. Katso tarkemmat ohjeet tunnuksen käytöstä ILAC-R7:05.

Tunnusta voi käyttää testausselesteissa sekä kalibrointi- ja tarkastus todistuksissa sekä lomakkeissa, kirjeissä, mainoksissa, verkkosivuilla ja muissa asiakirjoissa, kun toiminta kuuluu akkreditoinnin ja ILAC MRA -sopimuksen piiriin. ILAC MRA - akkreditointitunnuksen käyttöoikeutta ei voi siirtää toiselle, joten akkreditoidun toimijan asiakkaat eivät voi käyttää ILAC MRA – akkreditointitunnusta. ILAC MRA -akkreditointitunnuksen käyttäjän on tarvittaessa selvitettävä asiakkaalle, että ILAC ei ole vastuussa viittauksen kohteena olevista tuloksista.

8 Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät

8.1 Akkreditoidun järjestelmäsertifiointielimen asiakkaat

Järjestelmäsertifiointin asiakas voi viitata akkreditointiin ainoastaan akkreditoitua sertifiointia osoittavia asiakirjoja esim. sertifikaattia käyttäen. Akkreditointitunnusta tai sanallista viittausta akkreditointiin ei saa käyttää tuotteissa.

8.2 Akkreditoidun tuotesertifiointielimen asiakkaat

Tuotesertifiointin asiakas voi viitata akkreditointiin ainoastaan akkreditoitua sertifiointia osoittavia asiakirjoja esim. sertifikaattia käyttäen. Akkreditointitunnusta tai sanallista viittausta akkreditointiin ei saa käyttää tuotteissa.

8.3 Akkreditoidun henkilösertifiointielimen asiakkaat

Henkilösertifiointielimen sertifioimat henkilöt eivät voi käyttää akkreditointitunnusta. Sertifioitu henkilö osoittaa henkilösertifiointin akkreditoidun sertifiointielimen antamalla todistuksella.

8.4 Akkreditoidun laboratorion ja tarkastuslaitoksen asiakkaat

Laboratorion ja tarkastuslaitoksen asiakas voi viitata akkreditointiin raportoidessaan tuloksia mahdollisesti eteenpäin. Akkreditoidun toimielimen tulee hyväksyä akkreditoitujen tulosten esitystapa, jos asiakas siirtää tuloksia omiin raportteihin tai muihin dokumentteihin.

9 Väärinkäytökset

Akkreditoitujen toimielinten ja muiden osapuolien tulee viitata akkreditointiin edellä kuvattujen vaatimusten mukaisesti. Jos kansallista tai kansainvälistä akkreditointitunnusta käytetään väärin tai akkreditointiin viitataan muuten virheellisesti, FINAS-akkreditointipalvelu ryhtyy yhteistyössä muiden osapuolten kanssa tarpeellisiin toimenpiteisiin väärinkäytösten estämiseksi. Akkreditointi voidaan myös peruuttaa väärinkäytösten vuoksi.

Liite 1 Esimerkkejä akkreditointitunnuksista

Toimielimen akkreditointitunnus koostuu ylläolevasta FINAS-tunnuksesta ja sen alapuolelle keskitetysti sijoitetusta toimielimen tunnusosasta, jota seuraa akkreditoinnin perusteena olevan standardin tai muun vaatimuksen lyhenne sulussa. Toimielinten tunnus voi olla:

TXXX	testauslaboratoriot
KXXX	kalibrointilaboratoriot
IXXX	tarkastuslaitokset
SXXX	sertifiointielimet
FI-V-000X	ympäristötodentajat
PTXX	vertailumittausjärjestäjät
VBXX	todentajat

Toimielimen tunnus ilmaisee akkreditoitun toimielimen toiminta-alueen (T, K, I, S, FI-V, PT tai VB), jota seuraa numero-osa, joka on merkitty tässä X-kirjaimilla. Numero on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoitulle toimielimelle antama järjestysnumero, jonka toimielin saa FINAS-akkreditointipalvelun antamassa akkreditointipäätöksessä. Kansainvälisissä IAF MLA ja ILAC MRA –akkreditointitunnuksissa FINAS-akkreditointitunnukseen on liitetty kansainvälistä monenkeskistä tunnustamissopimusta kuvaava osa. Kansainvälisiä tunnuksia voi käyttää lisenssin hankkinut toimielin.

FINAS
Finnish Accreditation Service
SXXX (EN ISO/IEC 17065)

FINAS
Finnish Accreditation Service
FI-V-000X
(EC No 1221/2009)

FINAS
Finnish Accreditation Service
IXXX (EN ISO/IEC 17020)
(Tyyppi A / Type A)

FINAS
Finnish Accreditation Service
PTXX (EN ISO/IEC 17043)

FINAS
Finnish Accreditation Service
VBXX (EN ISO 14065)

FINAS
Finnish Accreditation Service
TXXX (EN ISO/IEC 17025)
IXXX (EN ISO/IEC 17020)
(Tyyppi A / Type A)

FINAS
Finnish Accreditation Service
TXXX (EN ISO/IEC 17025)
(EN ISO 15189)

Liite 2 Esimerkkejä kalibrointitarroista

Tarraan merkitään seuraavat tiedot:

- akkreditointitunnus
- kalibrointipäivämäärä
- kalibrointitodistuksen numero

Laitteen tunnistetietojen ja laboratorion nimen liittäminen on vapaaehtoista.

Uuden kalibrointijankohdan merkitsee asiakas tai asiakkaan näin sopiessa kalibrointilaboratorion kanssa, kalibroija. Uusi ajankohta voidaan merkitä kalibrointipäivämäärän jälkeen.

 FINAS Finnish Accreditation Service KXXX (EN ISO/IEC 17025)	Kalibroitu: PVM <input type="text"/>
	Todistus nro: <input type="text"/>

Kalibrointilaboratorion nimi		<input type="text"/>
 FINAS Finnish Accreditation Service KXXX (EN ISO/IEC 17025)	Kalibroitu: PVM <input type="text"/>	
	Todistus nro: <input type="text"/>	

Laitte: